

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 72/2026-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného AK | AK s. r. o., Suché mýto 6, Bratislava, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 4T/17/2022-717 z 25. novembra 2025 takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. januára 2026 domáha vyslovenia porušenia základných práv vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením, ktorým mu ako poškodenému nebola priznaná náhrada trov zastúpenia splnomocneným advokátom, a to na základe § 557 ods. 1 Trestného poriadku (ďalej len „TP“), podľa ktorého ak bol poškodenému aspoň sčasti priznaný nárok na náhradu škody, je odsúdený, ktorému bola povinnosť na náhradu škody uložená, povinný nahradiť mu trovy potrebné na účelné uplatnenie jeho nároku v trestnom konaní vrátane trov vzniknutých pribraním splnomocnenca, a § 557 ods. 2 TP, podľa ktorého súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti.

II.

2. Okresný súd rozsudkom uznal páchatel'a vinným z prečinu ublíženia na zdraví, ktorého sa dopustil tak, že pri susedskom konflikte sťažovateľa dvakrát udrel hrabľami po rukách (rukami si chránil hlavu) a potom ho kovovým profilom udrel po chrbte a po hlave, čím mu spôsobil tržnú ranu na hlave a pomliaždenia hrudníka a oboch rúk, čo si vyžiadalo ošetrenie lekárom a 14-dňovú

práceschopnosť sťažovateľa. Poškodeného sťažovateľa v trestnom konaní ako splnomocnenec zastupoval advokát, no okresný súd ho s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

3. Odvolanie sťažovateľa proti tomuto výroku rozsudku okresného súdu zamietol krajský súd. Podľa krajského súdu si sťažovateľ do skončenia vyšetrovania riadne neuplatnil náhradu za bolesť, ktorú nevyčíslil a nepredložil o nej posudok, hoci už predtým bol vyzvaný na jeho predloženie a bolo odmietnuté pribratie znalca na určenie výšky náhrady. Podľa krajského súdu sťažovateľ nespĺnil základné pravidlo uplatnenia škody v trestnom konaní, ktorým je podľa § 46 ods. 3 TP to, že škoda musí byť poškodeným vyčíslená najneskôr do skončenia vyšetrovania. Na tom podľa krajského súdu nemení nič ani to, že sťažovateľ až na hlavnom pojednávaní náhradu za bolesť vyčíslil na 1 700 eur spolu s nákladom na posudok 200 eur. Sťažovateľ si napokon náhradu škody uplatnil v civilnom spore a platobným rozkazom z júla 2024 mu okresný súd proti už právoplatne odsúdenému páchatelovi priznal 1 899,50 eur a náhradu trov konania 398,72 eur.

4. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z augusta 2025 odsúdenému uložil, aby sťažovateľovi nahradil trovy jeho zastúpenia advokátom 6 061 eur. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu okresný súd na sťažnosť odsúdeného zrušil uznesenie vyššieho súdneho úradníka a návrh sťažovateľa na náhradu trov zamietol. Podľa okresného súdu nebol dôvod použiť § 557 ods. 1 TP, keďže sťažovateľovi náhrada škody nebola priznaná. Rovnako nebol dôvod použiť § 557 ods. 2 TP, keďže niet okolností, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady. Podľa okresného súdu tieto okolnosti nemožno chápať ako bežné (v trestných konaniach sa pravidelne vyskytujúce) a zastúpenie poškodeného sťažovateľa advokátom bolo štandardným odbremením od účasti na úkonoch. Pritom § 557 ods. 1 TP vychádza z úspechu poškodeného pri priznaní náhrady škody, a preto by mal byť § 557 ods. 2 TP použitý v rovnocenných prípadoch (nahradenie škody páchatelom pred rozsudkom, zmier poškodeného s páchatelom).

5. Okresný súd zvýraznil, že advokát sťažovateľa nesprávnym postupom spôsobil, že sťažovateľovi nemohla byť priznaná náhrada škody. Podľa okresného súdu okolnosti veci sú tak opakom okolností predpokladaných § 577 TP a zastúpenie sťažovateľa advokátom, ktorý neurobil základný a jednoduchý úkon na uplatnenie náhrady škody, bolo neúčelné. To, že sťažovateľ následne v civilnom konaní dosiahol exekučný titul na náhradu škody, nijako nemení situáciu, keďže iba v dôsledku vlastného pochybenia bol nútený zaťažovať ďalší štátny orgán rozhodovaním o jeho nároku, hoci si ho mohol riadne uplatniť už v trestnom konaní. Okresný súd sa vyjadril aj k námietke vychádzajúcej z odkazu na čl. 7 Rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní, podľa ktorého každý členský štát poskytne podľa príslušných vnútroštátnych predpisov obetiam s právnym postavením zúčastnených strán alebo svedkov možnosť refundácie nákladov, ktoré im vznikli v dôsledku ich oprávnenej účasti na trestnom konaní. K tomu uviedol, že toto ustanovenie je transponované práve do § 557 TP.

III.

6. Podľa sťažovateľa okresný súd ústavne neakceptovateľne zasiahol do jeho základného práva vlastníť majetok. Spochybňuje závery súdov, ktoré viedli k tomu, že s nárokom na náhradu škody bol odkázaný na civilný proces. V súvislosti s porušením základného práva na súdnu ochranu sťažovateľ zdôrazňuje, že advokát ho zastupoval nielen na všetkých úkonoch trestného konania, no aj v priestupkovom konaní, ktoré sa viedlo pre podozrenie z jeho priestupku proti poškodenému.

Sťažovateľ vypočítava, že jeho advokát v konaní podal osem vyjadrení, bol na štyroch hlavných pojednávaniach a piatich úkonoch prípravného konania. Zdôrazňuje, že práve pod tlakom otázok jeho advokáta obžalovaný ďalej odmietol vypovedať. Je toho názoru, že mu tak bola zabezpečená ochrana pre sekundárnou viktimizáciou. Podľa sťažovateľa okolnosťami odôvodňujúcimi priznanie trov je násilný charakter prečinu a to, že pre priznanie náhrady škody platobným rozkazom boli rozhodné aj závery trestného konania.

7. Sťažovateľ uvádza, že namietané rozhodnutie ho prekvapilo a okresný súd mohol zvoliť iný prístup, ktorý by spočíval v zrušení uznesenia vyššieho súdneho úradníka tak, aby potom na výzvu mohol doplniť ďalšie argumenty odôvodňujúcu priznanie náhrady. Podľa sťažovateľa namietané uznesenie okresného súdu nie je dostatočne zdôvodnené, keďže spoľahlivo nebol vysvetlený záver o nedostatku okolností na priznanie náhrady trov. Podľa sťažovateľa výklad okresného súdu popiera význam zastúpenia poškodeného splnomocnencom, osobitne pri násilnej trestnej činnosti. Uzaviera, že uznesenie je svojvoľné, formalistické a odmieta eurokonformný výklad.

IV.

8. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011, III. ÚS 470/2021).

9. Záver okresného súdu o nepriznaní trov zastúpenia poškodeného sťažovateľa vychádza z toho, že splnomocnenec sťažovateľa zmaril priznanie náhrady škody sťažovateľa v trestnom konaní. Toto východisko okresného súdu nie je mylné a vychádza z jasného znenia § 46 ods. 3 Trestného poriadku, podľa ktorého poškodený musí uviesť výšku nároku na náhradu škody najneskôr do skončenia vyšetrovania. Sťažovateľ zastúpený advokátom tak nepostupoval a svoju povinnosť tvrdiť nesprávne nahrádzal návrhom na doplnenie dokazovania príbratím znalca, hoci mu nič nebránilo, aby si zabezpečil posudok o náhrade za bolesť postupom, ktorý predpokladá § 7 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov.

10. Zjavne mylná či nedostatočne odôvodnená nie je ani podstata úvahy namietaného uznesenia, podľa ktorej náhrada trov splnomocnenca poškodeného sa spravidla prizná vtedy, ak poškodenému bola priznaná náhrada škody a inak možno k priznaniu náhrady trov pristúpiť len pri zistení

osobitných okolností prípadu. V tejto súvislosti okresný formuloval východisko, ktorého podstatou bolo to, že vec poškodeného sťažovateľa bola bežnou trestnou vecou. I toto východisko nie je zjavne mylné, keďže hoci šlo zo strany odsúdeného o násilný trestný čin, stále šlo len o prečin ublíženia na zdraví, ktorého objasnenie si v zásade vyžiadalo lekársky posudok, výsluch sťažovateľa, páchatel'a a ich príbuzných. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa, ktorá zdôrazňuje množstvo a kvalitu úkonov jeho splnomocnenca, treba uviesť, že trestné konanie nie je sporom medzi páchatel'om a poškodeným, ale primárne sporom štátu a páchatel'a. Tomu zodpovedá aj konštrukcia práv poškodeného, ktorého účasť na trestnom konaní sa odvíja primárne nie od potreby vyvodenia trestnej zodpovednosti, ale od toho, že ak bude vyvodená trestná zodpovednosť a trestným činom bola spôsobená škoda, možno poškodenému priznať aj náhradu škody, ak poškodený splní jasne stanovené procesné povinnosti. Základnú procesnú povinnosť, ktorá bola podmienkou toho, aby bolo možné rozhodnúť o náhrade škody, si však sťažovateľ nespĺnil.

11. Priznanie náhrady trov konania sťažovateľa nijak neodôvodňuje to, že advokát ho zastupoval aj v priestupkovom konaní. Rovnako tak tomu nie je ani v súvislosti s množstvom poskytnutých úkonov právnej služby. To platí osobitne z toho dôvodu, že zo zverejneného rozsudku okresného súdu vôbec nevyplýva, že by práve tieto úkony právnej služby boli rozhodné pre záver okresného súdu o vine odsúdeného z bežného prečinu ublíženia na zdraví pri susedskom konflikte za prítomnosti niekoľkých protichodne vypovedajúcich príbuzných sťažovateľa a odsúdeného.

12. Čo sa týka námietok sťažovateľa vo vzťahu k procesnému postupu okresného súdu, treba uviesť, že okresný súd pri svojom rozhodnutí vychádzal zo zohľadnenia rozhodujúcej skutočnosti, ktorou bol nesprávny procesný postup jeho splnomocnenca s tým, že nezistil žiadne ďalšie okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania. Sťažovateľ si musel byť vedomý, že mu náhrada škody nebola priznaná, a preto nebol dôvod na to, aby mu bez ďalšieho bola priznaná náhrada trov podľa § 577 ods. 1 TP. Sťažovateľ tak už vo vyúčtovaní trov mohol okresný súd upozorniť na okolnosti, ktoré podľa jeho subjektívneho vnímania odôvodňovali priznanie náhrady trov podľa § 577 ods. 2 TP. V tejto súvislosti treba uviesť, že argumentácia okresného súdu v namietanom uznesení vychádza z procesných, sťažovateľovi známych skutočností a nejde o stotožnenie sa alebo príklon k argumentácii odsúdeného páchatel'a. Odôvodnenie namietaného uznesenia je jasným a dostatočne zdôvodneným vyjadrením toho, prečo v prípade sťažovateľa nie je dôvod na priznanie náhrady trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2026

Robert Šorl
predseda senátu